

Наслідки черепно-мозкової травми, «контузії» та порушення слуху

Через отримані травми під час бойових дій ветеранів можуть турбувати біль у голові та запаморочення, водночас може знижуватися чи зникати слух.

Зверніть увагу

➡ чи виникають у вас складнощі з розумінням мовлення інших людей

➡ чи легко ви чуєте, коли хтось наближається або зачиняє двері

Надмірне звукове навантаження є серйозною загрозою для слухового здоров'я:

- може призвести до часткової або повної його втрати
- ускладнення можуть потребувати слухопротезування та реабілітації
- навіть якщо ви не отримували поранень і травм, ви працювали у зоні постійного шуму

Врахуйте:

- Безпечний поріг становить 85 дБ
- Постріл з гвинтівки AR-15 або АК створює шум на рівні 165 дБ
- Крім того, в умовах бойових дій часто виникають постійні вибухи, які зазвичай є гучнішими за шум стрілецької зброї

Можливі симптоми наслідків черепно-мозкової травми:

- головний біль та запаморочення, погіршення координації, нудота, світлочутливість та звукова гіперчутливість
- виникає роздратованість, агресія, порушується сон, зменшується активність
- погіршується увага та концентрація, з'являється втрата пам'яті, виникають проблеми з розумінням чи мовленням

Повідомте лікаря, якщо маєте досвід черепно-мозкової травми. Порушення слуху є одним з наслідків ЧМТ і може впливати на загальний психічний стан.

Безоплатно гарантовані такі послуги:

- ➡ первинний огляд та консультація сімейного лікаря
- ➡ **дослідження слуху** (аудіологічні) - аудіометрія (перевірка гостроти слуху на різних частотах); тимпанометрія (імпедансометрія - метод діагностики слуху, що допомагає виявити місце і характер порушень слухової системи); отоакустична емісія (тест для виявлення дефектів сприйняття звукової інформації) слухові викликані потенціали
- ➡ лабораторні дослідження (аналізи крові та сечі, глюкоза, загальний холестерин тощо)
- ➡ призначення лікування
- ➡ знеболення на всіх етапах діагностики та лікування
- ➡ в умовах стаціонару - забезпечення ліками з Національного переліку, централізованих закупівель МОЗ та коштом інших бюджетних програм

Реабілітація

Для реабілітації необхідне направлення від сімейного лікаря або вузького фахівця. Пацієнти можуть отримати безоплатно такі послуги:

- ➡ реабілітаційне обстеження
- ➡ індивідуальний реабілітаційний план та програма терапії
- ➡ нейрореабілітація, ортопедична, кардіо-респіраторна реабілітація та інші
- ➡ знеболення у стаціонарі
- ➡ психологічна допомога.

Відновленням функціональних можливостей займаються фахівці у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди: лікарі фізичної та реабілітаційної медицини, фізичні терапевти, ерготерапевти, терапевти мови й мовлення, психологи та психотерапевти та інші. Соціальний працівник, який забезпечує взаємодію зі службами соціального захисту, має допомогти з організацією отримання допоміжних засобів реабілітації – наприклад, слухового апарату.

Успішне одужання також залежить і від правильних кроків пацієнта:

- Тарілка здорового харчування («гарвардська тарілка») Більше про таке харчування – за посиланням <https://moz.gov.ua/article/health/porivnjajte-svoju-izhu-z-tarilkoju-zdorovogo-harchuvannja>

- Гігієна сну (заняття для розслаблення та дихальні вправи, темне, тихе, прохолодне приміщення зі зручним ліжком та приємною постіллю)
- Фізична активність (мінімум 150-300 хв. на тиждень помірної, мінімум 75-150 хв. інтенсивної)
- Виконання різноманітних когнітивних вправ (вчити вірші напам'ять, розв'язувати головоломки, кросворди тощо)

Якщо вчасно звернутися до фахівців, це може допомогти відновити розбірливість мовлення й розпізнавання звуків.

Для отримання/компенсації вартості постійних допоміжних засобів реабілітації потрібно звернутись до структурного підрозділу з питань охорони здоров'я згідно Постанови КМУ №1301 від 03 вересня 2009.

Ініціативи з допомоги ветеранам

Центр «Лісова поляна» – це державний заклад управління МОЗ, який є першим в Україні медичним центром зі спеціалізацією на лікуванні психотравми, наслідків легкої черепно-мозкової травми (посткомоційного синдрому), а також у допомозі особам, які пережили полон та тортури.

Громадська організація «Відчуй» у межах кампанії «Чуєш? Плюс.Плюс» надає безоплатні послуги зі слухопротезування та реабілітації. Консультативний центр безоплатно надає слухові апарати та проводить інтенсивний курс занять з психолого-педагогічної реабілітації/абілітації в індивідуальному форматі.

Медико-соціальна експертна комісія

Якщо під час служби було втрачено частину працездатності, або розвинулись тяжкі захворювання, які призвели до інвалідності, можна пройти МСЕК. Ця комісія встановить групу або частку працездатності.

Сімейний лікар або лікар-фахівець:

- видасть направлення за формою №088/о
- допоможе підготувати медичні документи

Під час дії воєнного стану:

- МСЕК можна пройти заочно, якщо не можете прибути на огляд (тільки на підставі направлення лікарсько-консультативної комісії)
- можете обрати найбільш зручний МСЕК, незалежно від місця реєстрації, проживання чи перебування

Деталі щодо етапів проходження МСЕК та можливості оскарження рішення можна переглянути на Правовому Навігаторі від «Принципу» – <https://navigator.pryncyp.com/injured-military/msek>

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями

- на гарячу лінію НСЗУ за номером 16-77
- керівництву лікарні/поліклініки

Наші довідники щодо медичної допомоги доступні онлайн

www.pryncyp.com/who-we-are > розділ «Матеріали»

1. По яку медичну допомогу ви можете звернутися: первинна медична допомога, спеціалізована медична допомога
2. МСЕК: основні пункти, які варто знати
3. Психологічна допомога: які послуги є доступними
4. Наслідки черепно-мозкової травми, «контузії» та порушення слуху
5. Порушення або втрата зору
6. Захворювання шлунково-кишкового тракту
7. Порушення роботи опорно-рухового апарату після отриманих травм чи поранень
8. Хвороби сечостатевої системи та органів малого таза
9. Репродуктивні проблеми та захворювання
10. Захворювання серцево-судинної системи
11. Туберкульоз та інші захворювання органів дихання
12. ВІЛ, гепатити та інші інфекційні захворювання
13. Онкологічні захворювання та доброякісні утворення
14. Запальні хвороби центральної нервової системи
15. Інфекційні хвороби шкіри та підшкірної клітковини
16. Медико-соціальна експертиза (МСЕК)

Фонд «Партнерство за сильну Україну» (ФПСУ) – це донорська програма, що фінансується урядами Великої Британії, Канади, Нідерландів, Сполучених Штатів Америки, Фінляндії, Швейцарії, Швеції та Естонії. За спільної підтримки уряду України та урядів-партнерів Фонд реалізує проекти, в першу чергу, на деокупованих і прифронтових територіях, спрямовані на посилення стійкості України перед лицем російської агресії. Метою ФПСУ є зміцнення спроможності українського уряду надавати місцевим громадам критично важливу підтримку в співпраці з громадянським суспільством, ЗМІ та приватним сектором.

Довідник був підготовлений за підтримки Фонду «Партнерство за сильну Україну». Зміст довідника є винятковою відповідальністю ГО «Правозахисний центр «Принцип» і не обов'язково відображає позицію Фонду та/або його фінансових партнерів.